

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2026-94-11>

УДК 336:330.16

Владика Ю.П.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансових технологій та бізнесу,
ДУ «Київський авіаційний інститут»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7260-5146>

Горбачова О.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансових технологій та бізнесу,
ДУ «Київський авіаційний інститут»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9233-6762>

Скиба Г.І.

кандидат економічних наук, доцент,
ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3751-0082>

Vladyka Yuliia, Horbachova Oksana
State University "Kyiv Aviation Institute"

Skyba Hanna
Higher Education Institution
"Interregional Academy of Personnel Management"

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ТА ПОВЕДІНКОВИХ ФІНАНСІВ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

INTERCONNECTION BETWEEN FINANCIAL MONITORING AND BEHAVIORAL FINANCE IN THE CONTEXT OF ENSURING ECONOMIC SECURITY

Стаття досліджує взаємозв'язок фінансового моніторингу та поведінкових фінансів для економічної безпеки держави, фінансових установ і бізнесу. Актуальність обумовлена збільшенням фінансових правопорушень, складними схемами відмивання коштів, розвитком цифрових технологій і потребою в ефективних механізмах протидії фінансовим загрозам. Показано, що нормативні підходи фінансового моніторингу не достатні без урахування поведінкових характеристик економічних агентів. Розглянуто суть поведінкових фінансів як науки про вплив психологічних, соціальних і когнітивних факторів на фінансові рішення. Виявлено ключові поведінкові упередження, такі як надмірна впевненість, стабільність і евристика доступності, які формують ризикову чи нестандартну фінансову поведінку. Врахування цих аспектів у моніторингу покращує ідентифікацію підозрілих операцій, моделі оцінки ризиків та аналіз фінансових потоків. Досліджено інтеграцію поведінкових підходів у фінансовий моніторинг через аналітичні інструменти, штучний інтелект і моделі прогнозування поведінки клієнтів. Встановлено, що поєднання технологій і поведінкових інсайтів сприяє створенню системи, яка не тільки фіксує порушення, але й запобігає їм. Інтеграція поведінкових фінансів у фінансовий моніторинг визначена перспективним напрямом для управління ризиками та економічної стабільності, особливо в умовах нестабільності. Рекомендовано розробити методичні підходи для практичного впровадження поведінкових моделей у фінансовий контроль.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, поведінкові фінанси, економічна безпека, фінансові ризики, когнітивні упередження, фінансові правопорушення, відмивання коштів, цифровізація, штучний інтелект.

The article presents a thorough study of the relationship between financial monitoring and behavioral finance in the context of ensuring the economic security of the state, financial institutions and business entities. The relevance of the topic is due to the significant increase in the scale of financial offenses, the complexity of money laundering schemes, the dynamic development

of digital technologies and the need to increase the efficiency of mechanisms for countering modern financial threats. The conclusion is made that traditional means of financial monitoring, focused mainly on formalized procedures and regulatory approaches, are unable to ensure the proper level of efficiency without taking into account the behavioral characteristics of economic agents. The paper reveals in detail the essence of the concept of "behavioral finance" as a scientific direction that studies the influence of psychological, social and cognitive factors on financial decision-making. Key behavioral biases (in particular, the overconfidence effect, the herd effect, the availability heuristic) that can contribute to the emergence of risky or non-standard financial behavior are identified. It is substantiated that the inclusion of these aspects in the financial monitoring system allows to achieve higher accuracy in detecting suspicious transactions, improve risk assessment algorithms and provide a deeper and more comprehensive analysis of financial flows. The possibilities of integrating behavioral approaches into the practice of financial monitoring through the use of modern analytical tools, artificial intelligence algorithms and predictive models focused on analyzing customer behavior are analyzed. It is determined that the synthesis of technological solutions with behavioral insights creates the basis for the formation of a proactive system for detecting financial threats. Such a system is capable not only of recording already committed offenses, but also of serving as a means of effectively preventing them. Special emphasis is placed on the importance of financial monitoring for strengthening economic security, which includes maintaining the stability of the functioning of the financial system, strengthening trust in financial institutions and reducing the volume of the shadow economy. It is proven that the coordinated interaction between financial monitoring and behavioral finance contributes to the development of adaptive and flexible mechanisms of state and internal control in the financial sector. Thus, the integration of behavioral finance into the financial monitoring system is defined as a promising direction for improving financial risk management and ensuring economic security in an unstable economic environment. Further research directions are outlined, aimed at creating methodological approaches to the practical implementation of behavioral models in the processes of financial supervision and

Keywords: financial monitoring, behavioral finance, economic security, financial risks, cognitive biases, financial crimes, money laundering, digitalization, artificial intelligence.

Постановка проблеми. В умовах сучасного розвитку світової економіки, яка характеризується високим рівнем фінансової глобалізації, цифровізації та постійним зростанням обсягу фінансових операцій, питання забезпечення економічної безпеки стає особливо актуальним. Збільшення фінансових ризиків, поширення складних схем відмивання коштів і фінансування незаконної діяльності, а також розширення тіньового сектору економіки створюють серйозні загрози для стабільності фінансової системи й ефективної роботи суб'єктів господарювання.

У таких обставинах фінансовий моніторинг виступає однією з ключових ланок у боротьбі з фінансовими правопорушеннями та забезпеченні прозорості руху капіталу. Однак практика демонструє, що традиційні підходи до організації фінансового моніторингу, які спираються на стандартизовані процедури, регламентовані показники та нормативні рамки, часто виявляються недостатньо ефективними для своєчасного реагування на нові, більш витончені форми фінансових порушень. Це обумовлює потребу у впровадженні інноваційних методів для підвищення ефективності фінансового контролю.

Одним із перспективних кроків для вдосконалення системи фінансового моніторингу є залучення принципів поведінкових фінансів. Ця галузь вивчає вплив психологічних, соціальних та когнітивних факторів на прийняття фінансових рішень. Адже добре відомо, що економічні агенти нерідко поводяться ірраціонально: їхні дії формуються під впливом когнітивних упереджень чи стереотипів, що може як сприяти формуванню фінансових ризиків, так

і ускладнювати їх ідентифікацію. Однак у сучасній практиці фінансового моніторингу такі аспекти майже не враховуються.

Внаслідок цього постає важливе наукове завдання – дослідити і підтвердити взаємозв'язок між фінансовим моніторингом і поведінковими фінансами, а також визначити, як можна інтегрувати ці підходи у систему фінансового контролю для підвищення її ефективності. Розробка таких рішень має критичне значення для посилення економічної безпеки, підвищення стабільності фінансової системи та створення дієвих механізмів протидії сучасним фінансовим загрозам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження демонструють зростаючий інтерес до проблематики фінансового моніторингу та поведінкових фінансів як до окремих, але взаємопов'язаних напрямів економічної науки. Особливу увагу привертає розвиток теоретичних засад поведінкових фінансів, що позиціонуються як альтернатива класичним фінансовим теоріям і пропонують пояснення ірраціональної поведінки економічних агентів. У працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників переконливо доведено, що процес ухвалення фінансових рішень значною мірою залежить від впливу когнітивних упереджень, емоцій та соціальних чинників, що, у свою чергу, знижує ефективність функціонування ринкових механізмів.

Вагомий вклад у вивчення проблем формування та розвитку публічних фінансів зробили як українські, так і зарубіжні дослідники. Згідно з працею

Л. Горкіна [1], розвиток системи публічних фінансів має тісний зв'язок із еволюцією державних інституцій та трансформацією ролі держави в економіці. Особливу увагу він приділяє ролі держави у забезпеченні макроекономічної стабільності та суспільного добробуту [4]. Автор акцентує, що публічні фінанси є ключовим інструментом перерозподілу ресурсів і впровадження соціально-економічної політики.

Серед дослідників цієї тематики можна відзначити таких, як Л. Горкіна [1], Г. Голуб [2], О. Кузьмінська [4], Т. Кізіма [3], П. Нікіфоров [6], Л. Ширяєва [8] та ін. Обрана тематика наукового дослідження спрямована на всебічний аналіз концепції ефективності фінансового моніторингу в аспекті забезпечення національної безпеки держави. Метою є розробка науково обгрунтованого підходу до цього явища, а також створення систематизованої класифікації ключових критеріїв, які визначають його реалізацію.

Мета статті є всебічне дослідження взаємозв'язку між фінансовим моніторингом і поведінковими фінансами, а також обгрунтування доцільності інтеграції поведінкових підходів у систему фінансового контролю задля підвищення ефективності виявлення, оцінювання та запобігання фінансовим ризикам і загрозам економічній безпеці.

Для досягнення цієї мети передбачено виконання таких завдань: з'ясувати сутність та значення фінансового моніторингу в контексті забезпечення економічної безпеки; розглянути теоретичні засади поведінкових фінансів і їхній вплив на фінансову поведінку суб'єктів господарювання; проаналізувати ключові поведінкові чинники й когнітивні упередження, що визначають характер прийняття фінансових рішень; вивчити можливості застосування поведінкових інструментів у практиці фінансового моніторингу; обгрунтувати напрями модернізації системи фінансового моніторингу з акцентом на врахування поведінкових аспектів для забезпечення стійкості економічної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система фінансового моніторингу в сучасних реаліях виступає одним із ключових механізмів захисту економічної безпеки держави. Її завдання полягає у виявленні, попередженні та протидії процесам легалізації незаконних доходів, фінансуванню терористичної діяльності та інших фінансових злочинів. Функціонування такої системи базується на інтеграції нормативно-правових, організаційних та аналітичних інструментів, що забезпечує ефективний контроль фінансових потоків і сприяє зниженню ризиків тінізації економіки.

І. Д'яконова та Д. Шиян вважають, що ефективність системи фінансового моніторингу визначається спроможністю національної фінансової системи забезпечувати мінімізацію витрат при одночасному

виконанні завдання запобігання та протидії процесам легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, а також боротьбі з фінансуванням терористичної діяльності [7]. Науковці зазначають, що оцінювання ефективності фінансового моніторингу є процесом, у рамках якого суб'єкт аналізу визначає, наскільки система фінансового моніторингу відповідає встановленим критеріям оцінювання.

У сучасних умовах трансформаційні процеси в глобальній економіці, спричинені цифровізацією фінансових послуг, стрімким розвитком фінтех-індустрії, криптоактивів і транскордонних операцій, значно ускладнили структуру фінансових потоків. Це створило сприятливий ґрунт для виникнення нових форм фінансових правопорушень, які відзначаються більшою прихованістю і здатністю адаптуватися до традиційних механізмів контролю [8]. В таких обставинах використання класичних підходів до фінансового моніторингу, заснованих переважно на формалізованих критеріях і статичних моделях ризиків, часто виявляється недостатньо ефективним.

У сучасних умовах особливого значення набуває інтеграція концепцій поведінкових фінансів у систему фінансового моніторингу. Поведінкові фінанси, як міждисциплінарний підхід, досліджують вплив психологічних, когнітивних і соціальних чинників на процес ухвалення фінансових рішень. Роботи таких науковців, як Деніел Канеман, Амос Тверські, Річард Талер та інших, переконливо демонструють, що поведінка економічних агентів часто відхиляється від класичних моделей раціональності через наявність систематичних когнітивних упереджень і впливу емоційних факторів.

З огляду на це, для фінансового моніторингу дослідження поведінкових аспектів має принципову важливість. Фінансові правопорушення нерідко супроводжуються характерними моделями поведінки суб'єктів, які можна пояснити через призму поведінкових ефектів. Серед таких ефектів можна виокремити надмірну впевненість у власних рішеннях, ефект стадності, схильність до уникнення втрат, а також застосування евристичних спрощень при прийнятті фінансових рішень [1]. Наприклад, ефект стадності може виявлятися у масовому проведенні однотипних транзакцій. Хоча такі дії важко ідентифікувати за допомогою стандартних алгоритмів моніторингу, аналіз поведінкових шаблонів дозволяє виявити підозрілу активність і посилити ефективність системи моніторингу.

Інтеграція поведінкових фінансів у систему фінансового моніторингу передбачає еволюцію від традиційного транзакційного підходу до більш комплексного поведінково-аналітичного підходу [2,3]. Це означає, що аналіз ризиків повинен враховувати не

лише параметри фінансових операцій, такі як сума, частота чи географія, а й дослідження поведінкової історії клієнта. Сюди входить аналіз його реакції на ринкові зміни, типові патерни фінансової активності та відхилення від звичайної моделі поведінки.

Ключовим аспектом цієї інтеграції є застосування сучасних цифрових технологій, зокрема великих даних, штучного інтелекту та алгоритмів машинного навчання. Ці засоби дають змогу обробляти великі обсяги фінансової інформації і виявляти приховані закономірності, які недоступні традиційним методам аналізу. У поєднанні з поведінковими моделями це створює основу для розвитку інтелектуальних систем фінансового моніторингу нового покоління.

Використання поведінкового підходу значно покращує ризик-орієнтовану модель фінансового контролю. Зокрема, це дозволяє точніше сегментувати клієнтів за рівнем ризику, ідентифікувати аномальні моделі поведінки на ранніх етапах та підвищувати ефективність виявлення підозрілих фінансових транзакцій. Такий підхід має стратегічне значення у зміні акценту з реактивного виявлення проблем на проактивне попередження порушень, сприяючи підвищенню рівня безпеки системи загалом.

Важливим чинником сучасного фінансового середовища є вплив поведінкових фінансів на формування фінансової культури та підвищення рівня фінансової грамотності учасників ринку [9]. Усвідомлення існування когнітивних упереджень і типових помилок під час прийняття фінансових рішень сприяє зменшенню ризиків ірраціональної поведінки, що загалом позитивно позначається на стійкості й ефективності фінансової системи.

З цього випливає, що інтеграція фінансового моніторингу та поведінкових фінансів створює новий підхід до забезпечення економічної безпеки, який засновується на синергії інституційних, технологічних і поведінкових факторів. Його реалізація дає змогу більш ефективно виявляти фінансові ризики, удосконалювати механізми фінансового контролю і забезпечувати стабільний розвиток фінансової системи в умовах сучасних викликів глобалізації.

У теперішніх реаліях, коли економіка активно трансформується під впливом глобалізаційних і цифрових процесів, забезпечення економічної безпеки держави та бізнесу стає особливо актуальним [5]. Зростання фінансових ризиків, збільшення обсягів тіньових операцій і поширення фінансових злочинів, таких як відмивання грошей та фінансування тероризму, вимагають вдосконалення систем фінансового моніторингу. Однак результативність цих систем залежить не лише від нормативно-правового регулювання чи використання сучасних технологій, але й від врахування поведінкових чинників

у процесі прийняття фінансових рішень учасниками ринку.

Поведінкові фінанси, як міждисциплінарний напрям досліджень, допомагають глибше зрозуміти ірраціональні фактори, когнітивні упередження та психологічні аспекти, що впливають на фінансову діяльність як окремих осіб, так і цілих інституцій. Знання цих факторів відкриває нові перспективи для підвищення ефективності фінансового моніторингу, зокрема завдяки виявленню відхилень у поведінці, прогнозуванню ризиків та запобіганню фінансовим зловживанням [6,10]. У сучасних реаліях забезпечення економічної безпеки робить взаємозв'язок між фінансовим моніторингом і поведінковими фінансами надзвичайно важливим. Інтегрування поведінкових підходів у процесі фінансового контролю сприяє створенню більш гнучких та адаптивних механізмів реагування на виклики, підвищує прозорість грошових потоків та зміцнює довіру до фінансової системи.

Отже, дослідження синергії між фінансовим моніторингом і поведінковими фінансами становить важливий напрям наукових пошуків. Цей підхід дозволяє створити цілісне бачення інструментів зміцнення економічної безпеки в умовах мінливого та нестабільного економічного середовища.

Висновки. Проведене дослідження забезпечило розробку комплексного бачення взаємозв'язку між фінансовим моніторингом і поведінковими фінансами у рамках системи економічної безпеки. Виявлено, що сучасні умови функціонування фінансових ринків, відзначені високою невизначеністю, стрімкою цифровізацією та складністю фінансових операцій, потребують перегляду традиційних підходів до фінансового контролю. Доведено, що чинні механізми фінансового моніторингу, які здебільшого базуються на формальних критеріях і регуляторних вимогах, втрачають ефективність без врахування поведінкових аспектів економічних суб'єктів.

З'ясовано, що поведінкові фінанси відіграють ключову роль у підвищенні дієвості фінансового моніторингу. Вони дозволяють глибше проаналізувати приховані мотиви фінансової поведінки, оцінювати вплив когнітивних упереджень і прогнозувати ймовірність ризикових дій. Встановлено, що такі феномени, як надмірна самовпевненість, ефект наслідування, обмежена раціональність та асиметрія інформації, можуть бути передумовами фінансових правопорушень або сприяти їх маскуванню. У такому контексті інтеграція інструментів поведінкового аналізу в систему фінансового моніторингу дозволяє здійснювати більш глибокий і якісний моніторинг фінансових потоків.

Дослідження підтвердило ефективність поєднання традиційних методів фінансового моніторингу

з сучасними цифровими технологіями, як-от інструменти обробки великих даних, штучний інтелект і машинне навчання. При цьому саме поведінкові підходи виступають ключовим елементом для інтерпретації отриманих даних з урахуванням людського фактору, що є важливим у процесі ухвалення фінансових рішень.

Інтеграція поведінкових фінансів у систему фінансового моніторингу забезпечує перехід від реактивної до проактивної моделі економічної безпеки. Це дозволяє не лише виявляти вже здійснені порушення, а й запобігати їм шляхом раннього розпізнавання ризикових моделей поведінки. Акцент на профілактиці дає змогу зменшити масштаби тіньової економіки, мінімізувати негативні наслідки порушень і забезпечити стабільність фінансової системи.

Суттєвим результатом дослідження стало обґрунтування потреби вдосконалення організаційно-економічного механізму фінансового моніторингу за рахунок врахування поведінкових факторів. Запровадження поведінково-орієнтованих моделей оцінки ризиків, покращення процесів ідентифікації клієнтів із урахуванням їхньої фінансової поведінки, а також підвищення рівня фінансової грамотності сприятиме зниженню ризику виникнення ірраціональних фінансових дій. Крім того, потрібно звернути ува-

гу на підготовку висококваліфікованих фахівців, які здатні інтегрувати знання з поведінкової економіки у практику фінансового моніторингу.

Узагальнено, що взаємодія фінансового моніторингу та поведінкових фінансів формує якісно нову парадигму забезпечення економічної безпеки, яка ґрунтується на інтеграції інституційних, технологічних і психологічних факторів. Такий підхід дозволяє не лише підвищити ефективність ідентифікації та мінімізації фінансових ризиків, але й враховувати поведінкові особливості суб'єктів фінансових відносин, що суттєво підвищує результативність превентивних заходів у сфері фінансового моніторингу. Встановлено, що синергія зазначених компонентів сприяє посиленню довіри до фінансових інститутів, підвищенню прозорості фінансових операцій та формуванню стійкого середовища функціонування економіки. У довгостроковій перспективі це забезпечує зміцнення економічної безпеки держави та сприяє досягненню цілей сталого розвитку.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробкою прикладних методик інтеграції поведінкових моделей у практику фінансового моніторингу, а також із формуванням інструментарію оцінювання впливу поведінкових факторів на ефективність управління фінансовими ризиками в діяльності суб'єктів фінансового ринку.

Список літератури:

1. Горкіна Л.П. На перехресті парадигм: М. І. Туган-Барановський в історії економічної думки. Київ: Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2021. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/336.pdf>
2. Дудинець Л.А., Голуб Г.Г., Голуб Р.Р. Фінансова поведінка домогосподарств та її детермінанти. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2019. Вип. 2 (136). С. 42–47. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20192\(136\)/sep20192\(136\)_042_DudynetsL,HolubH,HolubR.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20192(136)/sep20192(136)_042_DudynetsL,HolubH,HolubR.pdf)
3. Кізіма Т., Булавінець В., Кізіма А. Фінансова поведінка домогосподарств у контексті розвитку поведінкових фінансів. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 4. С. 152–164. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/2261>
4. Кузьмінська О.Е. Оцінка відповідності заходів системи фінансового моніторингу України міжнародним стандартам FATF. *Фінанси України*. 2023. № 4. С. 55–75. URL: https://finukr.org.ua/?page_id=723&aid=5000
5. Нікіфоров П.О., Качур Т.І. Реалізація концепції поведінкових фінансів у дослідженнях трансформацій сфери публічних фінансів. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2021. Вип. 830. С. 37–44. URL: <http://journals.chnu.edu.ua/index.php/econom/article/view/110>
6. State Financial Monitoring Service of Ukraine. On compliance with legislation requirements in the field of financial monitoring for the period of martial law (to replace the recommendations of March 11, 2022). URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/funkcional/news/shhodo-vikonannya-vimog-zakonodavstva-u-sferi-finansovogo-monitoringu-na-period-vojenogo-chasu-24-05-2022.html>
7. Vladyka Y., Holubchikov A., Mushtyn S. Financial mechanism of electronic trading on the stock market and ways of their improvement. *Three Seas Economic Journal*. 2025. Vol. 6. No. 2. URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/threeseas/article/view/2923>
8. Ширяєва Л.В., Загоруйко А.Ю. Ефективність функціонування фінансового моніторингу в банківській системі України. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2039/1968>
9. Штангрет А.М., Караїм М.М., Штангрет І.А. Інтенсифікація управління економічною поведінкою підприємства: безпекові засади. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. С. 112–122. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7890>
10. Система автоматизації фінансового моніторингу «FinMonitor». URL: <https://finport.com.ua/ua/products/fin-monitoring.html>

References:

1. Horkina, L. P. (2021). Na perekhresti paradyhm: M. I. Tugan-Baranovskyi v istorii ekonomichnoi dumky [At the crossroads of paradigms: M. I. Tugan-Baranovsky in the history of economic thought]. Kyiv: Institute for Economics and Forecasting, NAS of Ukraine. Retrieved from <http://ief.org.ua/docs/mg/336.pdf>
2. Dudynets, L. A., Holub, H. H., & Holub, R. R. (2019). Finansova povedinka domohospodarstv ta yii determinanty [Financial behavior of households and its determinants]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*, is. 2 (136), pp. 42–47. Retrieved from [http://ird.gov.ua/sep/sep20192\(136\)/sep20192\(136\)_042_DudynetsL,HolubH,HolubR.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20192(136)/sep20192(136)_042_DudynetsL,HolubH,HolubR.pdf)
3. Kizyma, T., Bulavynets, V., & Kizyma, A. (2022). Finansova povedinka domohospodarstv u konteksti rozvytku povedinkovykh finansiv [Financial behavior of households in the context of behavioral finance development]. *Ekonomichniy analiz*, vol. 32, no. 4, pp. 152–164. Retrieved from <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/2261>
4. Kuzminska, O. E. (2023). Otsinka vidpovidnosti zakhodiv systemy finansovoho monitorynhu Ukrainy mizhnarodnym standartam FATF [Assessment of compliance of financial monitoring system measures in Ukraine with FATF international standards]. *Finansy Ukrainy*, no. 4, pp. 55–75. Retrieved from https://finukr.org.ua/?page_id=723&aid=5000
5. Nikiforov, P. O., & Kachur, T. I. (2021). Realizatsiia kontseptsii povedinkovykh finansiv u doslidzhenniakh transformatsii sfery publichnykh finansiv [Implementation of behavioral finance concept in the study of transformations in public finance]. *Naukovyi visnyk Chernivets'koho universytetu. Ekonomika*, is. 830, pp. 37–44. Retrieved from <http://journals.chnu.edu.ua/index.php/econom/article/view/110>
6. State Financial Monitoring Service of Ukraine. (2022). On compliance with legislation requirements in the field of financial monitoring for the period of martial law (to replace the recommendations of March 11, 2022). Retrieved from <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/funkcional/news/shhodo-vikonannya-vimog-zakonodavstva-u-sferi-finansovogo-monitoringu-na-period-vojenного-chasu-24-05-2022.html>
7. Vladyka, Y., Holubchikov, A., & Mushtyn, S. (2025). Financial mechanism of electronic trading on the stock market and ways of their improvement. *Three Seas Economic Journal*, vol. 6, no. 2. Retrieved from <http://baltijapublishing.lv/index.php/threeseas/article/view/2923>
8. Shyriaieva, L. V., & Zahoruiko, A. Yu. (2023). Efektyvnist funktsionuvannia finansovoho monitorynhu v bankivskii systemi Ukrainy [Efficiency of financial monitoring functioning in the banking system of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, is. 47. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2039/1968>
9. Shtanhret, A. M., Karaim, M. M., & Shtanhret, I. A. (2020). Intensyfikatsiia upravlinnia ekonomichnoiu povedinkoiu pidpriemstva: bezpekovi zasady [Intensification of enterprise economic behavior management: security principles]. *Efektyvna ekonomika*, no. 5, pp. 112–122. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7890>
10. Systema avtomatyzatsii finansovoho monitorynhu «FinMonitor» [Financial monitoring automation system “FinMonitor”]. (n.d.). Retrieved from <https://finport.com.ua/ua/products/finmonitoring.html>

Дата надходження статті: 20.04.2026

Дата прийняття статті: 28.05.2026

Дата публікації статті: 26.06.2026